

ต้นทวนและอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนผลิตภัณฑ์ เอียว

ในเขตภาคกลางของประเทศไทย

นางสาว อร กาญจนโชติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต

ภาควิชาการบัญชี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2530

ISBN 974-567-394-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012343

10299932

COST AND RATE OF RETURN ON INVESTMENT OF MUNG BEAN
PRODUCTION IN THE CENTRAL REGION OF THAILAND

Miss Orn Khanjanusthiti

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fullfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Accountancy

Department of Accountancy

Graduate School

Chulalongkorn University

1987

ISBN 974-567-394-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ต้นทุนและอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนผลผลิตถั่วเขียวในเขตภาคกลาง
ของประเทศไทย

โดย นางสาว อร กาญจนรัชต์

ภาควิชา การบัญชี

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กัญญา นवलแข

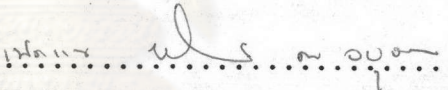
นาย ณรงค์ศักดิ์ เล่นาณรงค์

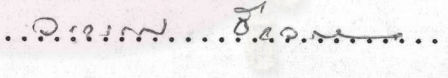

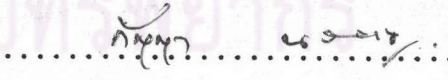
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

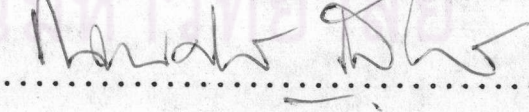

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัยรัมย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วรวรรณ ชัยอาญา)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กัญญา นवलแข)

.....กรรมการ
(นาย ณรงค์ศักดิ์ เล่นาณรงค์)

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ต้นทุนและอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนผลิตถั่วเขียวในเขตภาคกลาง
ของประเทศไทย

ชื่อผู้ผลิต นางสาว อร กายจนษ์ฐิติ

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กัญญา นวลแข

นาย ณรงค์ศักดิ์ เล่นาณรงค์

ภาควิชา การบัญชี

ปีการศึกษา 2529

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นการศึกษาถึงต้นทุน และอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนผลิตถั่วเขียว
ในเขตภาคกลางของประเทศไทย โดยศึกษาจากเกษตรกรผู้ผลิตถั่วเขียวประจำปีการเพาะปลูก
2528/29 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่ได้จากการสำรวจ และออกแบบสอบ-
ถามจากเกษตรกรผู้ผลิตถั่วเขียวที่อำเภอเมือง อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี และที่อำเภอ
หันคา จังหวัดชัยนาท โดยทำการวิเคราะห์แยกตามฤดูกาลเพาะปลูก คือ การเพาะปลูกในต้น
ฤดูฝน ประมาณเดือนเมษายน (รุ่นที่ 1) และการเพาะปลูกในฤดูแล้ง หรือหลังเก็บเกี่ยวพืชหลัก
แล้ว ประมาณเดือนธันวาคม (รุ่นที่ 2)

ผลจากการศึกษาพบว่า ในปีการเพาะปลูก 2528/29 ต้นทุนในการผลิตถั่วเขียว
รุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 มีต้นทุนเฉลี่ยไร่ละ 598.75 บาท และ 663.10 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าการ
การผลิตถั่วเขียวในรุ่นที่ 2 มีต้นทุนสูงกว่าการผลิตถั่วเขียวในรุ่นที่ 1 64.35 บาท ผลแตกต่าง
ของต้นทุนส่วนใหญ่มาจากค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวของการผลิตในรุ่นที่ 2 สูงกว่าการผลิตถั่ว-
เขียวในรุ่นที่ 1 จากการวิเคราะห์อัตราผลตอบแทนจากการผลิตถั่วเขียวในแต่ละรุ่นพบว่า
การผลิตถั่วเขียวในรุ่นที่ 2 ให้ผลตอบแทนที่สูงกว่าการผลิตถั่วเขียวในรุ่นที่ 1 ซึ่งพิจารณาได้
จากกำไรสุทธิต่อรายได้รวม คือการผลิตถั่วเขียวในรุ่นที่ 2 มีอัตรา 0.05 ในขณะที่การผลิต
ถั่วเขียวในรุ่นที่ 1 เป็น 0.03 เท่านั้น อัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการผลิตถั่วเขียวในรุ่นที่ 2
ร้อยละ 4.84 ส่วนอัตราผลตอบแทนต่อต้นทุนการผลิตถั่วเขียวในรุ่นที่ 1 ต่ำกว่าเกือบครึ่งคือ

ร้อยละ 2.71 อัตรากำไรส่วนเกินต่อต้นทุนการผลิตในรุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 เป็นร้อยละ 22.33, และร้อยละ 22.86 ตามลำดับ กำไรเงินล้นต่อไร่ของการลงทุนผลิตถั่วเขียวในรุ่นที่ 1 311.16 บาท และในการผลิตถั่วเขียวรุ่นที่ 2 383.16 บาท อัตรากำไรเงินล้นต่อค่าใช้จ่ายที่จ่ายเป็นเงินล้นในการผลิตถั่วเขียวรุ่นที่ 1 ร้อยละ 102.41 และร้อยละ 122.79 สำหรับการผลิตถั่วเขียวในรุ่นที่ 2 ปริมาณการผลิต ณ จุดคุ้มทุนของการผลิตถั่วเขียวในรุ่นที่ 1 ณ ราคาจำหน่าย กิโลกรัมละ 7.50 บาท เท่ากับ 72.06 กิโลกรัมต่อไร่ และรุ่นที่ 2 ณ ราคาจำหน่าย กิโลกรัมละ 7.90 บาท เท่ากับ 69.36 กิโลกรัมต่อไร่ จะเห็นได้ว่าการผลิตถั่วเขียวในรุ่นที่ 2 ให้ผลตอบแทนที่ดีกว่าการผลิตถั่วเขียวในรุ่นที่ 1 ทั้งสิ้น ดังนั้นเกษตรกรในเขตภาคกลางควรลงทุนผลิตถั่วเขียวในรุ่นที่ 2 มากกว่ารุ่นที่ 1 และเนื่องจากเมล็ดถั่วเขียวในรุ่นที่ 2 มีคุณภาพที่ดีกว่าเมล็ดถั่วเขียวในรุ่นที่ 1 กล่าวคือ ในการผลิตถั่วเขียวในรุ่นที่ 2 เกษตรกรไม่ได้เร่งเก็บผลผลิตเพื่อไปพื้นที่เพาะปลูกพืชหลักหลังจากเก็บเกี่ยวถั่วเขียว จึงทำให้เมล็ดถั่วเขียวที่ทยอยเก็บมีอายุที่เหมาะสม เมื่อผลผลิตในการผลิตถั่วเขียวรุ่นที่ 2 มีคุณภาพที่ดีกว่า จึงเป็นผลให้ราคาที่เกษตรกรได้รับอยู่ในระดับที่ดีกว่าผลผลิตที่ผลิตในรุ่นที่ 1 ด้วย

จากการศึกษาทางการตลาด พบว่า เกษตรกรขาดอำนาจในการต่อรองกับพ่อค้าที่มารับซื้อผลผลิต จึงควรให้มีการรวมตัวของเกษตรกรผู้ค้าถั่วเขียวเป็นกลุ่ม เพื่อที่จะได้มีอำนาจในการต่อรองเพิ่มมากขึ้น สำหรับตลาดถั่วเขียวเพื่อการส่งออกที่สำคัญของประเทศไทย คือ สาธารณรัฐประชาชนจีน ได้เริ่มส่งผลผลิตของตนเองออกจำหน่าย และอาจเป็นคู่แข่งของประเทศไทยในอนาคต สำหรับฮ่องกงและสิงคโปร์ซึ่งเคยเป็นประเทศรับซื้อผลผลิตถั่วเขียวจากประเทศไทย ได้เปลี่ยนไปซื้อถั่วเขียวจากสาธารณรัฐประชาชนจีน และส่งออกไปยังประเทศอินเดีย และได้หันด้วย ทั้งสองประเทศนี้เป็นประเทศที่รับซื้อผลผลิตถั่วเขียวจากประเทศไทยมากเป็นอันดับ 2 และ 3 รองจากสาธารณรัฐประชาชนจีน ดังนั้นประเทศไทยควรที่จะหาตลาดรับซื้อผลผลิตเพิ่มขึ้น โดยการรักษาคุณภาพของเมล็ดถั่วเขียวให้ได้มาตรฐานตามที่ตลาดต้องการ และควรสนับสนุนให้มีการบริโภคภายในประเทศเพิ่มขึ้นด้วย ข้อสำคัญทางด้านการผลิต เกษตรกรที่ทำการผลิตถั่วเขียวควรจะได้ใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีความต้านทานโรคสูง เช่น พันธุ์ทอง 1 ก้าแพงแสน 1 และก้าแพงแสน 2 นอกจากนี้เกษตรกรควรรู้จักวิธีใช้สารเคมีกำจัดโรคและศัตรูพืช เพื่อที่จะไม่ให้มีสารเคมีตกค้างในเมล็ดถั่วเขียว และเพื่อให้เกษตรกรได้รับผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น อันจะเป็นผลให้มีต้นทุนการผลิตต่อกิโลกรัมลดลงอีกด้วย

Thesis Title COST AND RATE OF RETURN ON INVESTMENT OF MUNG
BEAN PRODUCTION IN THE CENTRAL REGION OF THAILAND

Name MISS ORN KHANJANUSTHITI

Thesis advisor ASSISTANT PROF. KANYA NUALKHAIR
MR. NARONGSAK SENA-NARONG

Department ACCOUNTANCY

Academic Year 1986

ABSTRACT

This thesis studies the cost and the rate of return on investment of Mung bean production in the central region of Thailand. Primary data for this study were taken from farmers who produced and harvested Mung bean in 1985/1986. Specifically, data from Mung bean were collected from Muang and Chai-Badarn Districts, Lophuri Province and Han-Ka District, Chai Nat Province. The data were analyzed according to the costs and productivity by cultivating seasons, that is - at the beginning of the rainy season and in summer. Approximately the first crop is around April and the second crop is around December.

The results of this study revealed that the costs of production per rai of the first crop at the beginning of the rainy season and the second crop in summer were 598.75 and 663.10 baht, respectively. The second crop showed the higher cost of production of 64.35 baht when compared with the first one in summer. The difference in Mung bean planting cost was related to the labour wage in harvesting as the labour wage for the second crop was higher than that of the first one.

4

Mung bean planting of the second crop showed the higher return on investment than Mung bean planting of the first crop. The Profit Margin on Sales of Mung bean planting of the first crop was only 0.03, while that of the second crop was 0.05. The Profit Margin on Costs of the second crop was 4.84 percent while that of the first crop was 2.71 percent, which is about 50 percent lower. Contribution Profit Margin on Costs of the first and second crops were 22.33 and 22.86 percent respectively. Cash Profit of the first crop was 311.16 baht while that of the second was 383.16 baht per rai. Rate of Cash Profit to Cash Farm Expenses of the first and second crops were 102.41 and 122.79 percent respectively. Break-Even Point of the first crop at the selling price of 7.50 baht per kilogram was 72.06 kilograms per rai while that of the second crop at the selling price of 7.90 baht per kilogram was 69.36 kilograms per rai. It is concluded that the second crop yielded more satisfactory result than the first crop in all respects. From this study the farmers in central region should invest on Mung bean planting after harvesting the main crop. On the quality of Mung bean, the second crop was better because the farmers did not have to rush in harvesting in order to clear the cultivating land for the main crop. So the bean seeds harvested are fully ripened. As the second crop products are better in quality, the farmers' selling price is usually higher.

From the study in Marketing it is found that farmers lack power to set up the selling price when dealing with the wholesalers, So there should be a Bean-Farmer Co-operative organization so that their bargaining power would be higher. On exporting side, China has been the most important customer of Thailand for bean export but now she begins to export her own bean products so in the future she may

compete with Thailand. Hong Kong and Singapore used to be our customers too, right now they turn to buy bean products from China and export them to India and Taiwan, our second and third customers. It is suggested that Thailand should earnestly look for new markets while at the same time try to achieve the bean-seed quality as required in the market. Moreover, consumption in the country should be promoted. Last but not least, farmers should use high-quality seeds for production such as U-thong 1, Kampangsan 1 and 2 as these kinds of seeds withstand plant diseases and an unfavourable environment, Insecticides should be used properly in order that the chemicals won't be left on seeds and the products per rai will be higher which will also reduce the cost per kilogram.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ เพราะได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กัญญา นวลแข และ คุณ ณรงค์ศักดิ์ เสนาณรงค์ ที่กรุณารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณที่อาจารย์ทั้งสองท่านกรุณาสละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา และตรวจแก้ไข วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ตั้งแต่แรกเริ่มจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อย และขอกราบขอบพระคุณ คำสั่งตราจารย์ เทียนแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา และ รองศาสตราจารย์ วรวรรณ ยัยอาญา ที่กรุณาให้คำแนะนำ และตรวจสอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณ คุณวันชัย วัฒนทรัพย์ คุณวิวิธวิทย์ ไร่ยันนาท และ เจ้าหน้าที่เกษตร จังหวัดลพบุรี สำนักงานเคหะรัฐกิจการเกษตร กรมวิชาการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมการค้าภายใน กองระดับราคา กระทรวงพาณิชย์ และเกษตรกรผู้ผลิตหัวเหี่ยวในเขตจังหวัดลพบุรี และยันนาท ที่ได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือร่วมมือในการรวบรวมข้อมูล และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี ตลอดจนบุคคลอื่น ๆ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนและเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จตามความมุ่งหมาย จึงขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย และขอขอบคุณ คุณ อุษา เปรมมณี ที่กรุณาพิมพ์ทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นรูปเล่มโดยสมบูรณ์

ศูนย์วิทยุทรัพยากร อร กาญจนบุรี
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่	
1. บทนำ	1
วัตถุประสงค์ในการศึกษา	2
ขอบเขตการศึกษา	2
วิธีการศึกษา	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา	3
2. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับถั่วเขียว	4
ความเป็นมาของถั่วเขียวในประเทศไทย	4
ลักษณะทั่วไปของถั่วเขียว	6
ลักษณะทางพฤกษศาสตร์	7
พันธุ์และขั้นตอนการปลูก	8
ประโยชน์ของถั่วเขียว	28
3. ภาวะการผลิต และการตลาดถั่วเขียวของประเทศไทย	31
ภาวะการผลิตถั่วเขียวของประเทศไทยที่สำคัญ	31
ภาวะการผลิตถั่วเขียวในประเทศไทย	31
ภาวะการตลาดและคุณภาพของถั่วเขียวในประเทศไทย	42
ราคาถั่วเขียว	50
การส่งออก และการนำเข้าถั่วเขียวของประเทศไทย	58
แนวทางในการพัฒนาการผลิต และการตลาดถั่วเขียว	63

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิตถั่วเขียว	67
การศึกษาต้นทุนการผลิตถั่วเขียว	67
ต้นทุนการผลิตถั่วเขียวในเขตภาคกลาง	72
การเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตถั่วเขียวในเขตภาคกลางระหว่างรุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2	84
ผลตอบแทนจากการลงทุนผลิตถั่วเขียวในเขตภาคกลาง	86
การเปรียบเทียบผลตอบแทนจากการลงทุนผลิตถั่วเขียวในเขต ภาคกลางระหว่างรุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2	92
5. สรุปรูปปัญหา และเส้นอแนะ	94
สรุปผลจากการศึกษา	94
ปัญหาจากการผลิตถั่วเขียว	97
ข้อเสนอนแนะที่ได้จากการศึกษา	101
บรรณานุกรม	104
ภาคผนวก	107
ประวัติผู้เขียน	134

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	แสดงเนื้อที่เก็บเกี่ยว และผลผลิตข้าว เที่ยวดำตามประเทศผู้ผลิตที่สำคัญ ปี 2523-2525.....	32
3.2	แสดงเนื้อที่เพาะปลูก ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของข้าว เที่ยวในประเทศไทย ปีเพาะปลูก 2517-2527.....	33
3.3	แสดงเนื้อที่เพาะปลูกข้าว เที่ยวเป็นรายภาค ปีเพาะปลูก 2522-2526...	35
3.4	แสดงเนื้อที่เพาะปลูกข้าว เที่ยวรายจังหวัดที่สำคัญของแต่ละภาค ปีเพาะปลูก 2523-2526.....	36
3.5	แสดงผลผลิตข้าว เที่ยวรายจังหวัดที่สำคัญของแต่ละภาค ปีเพาะปลูก 2523-2526.....	38
3.6	แสดงผลผลิตข้าว เที่ยวเฉลี่ยต่อไร่ รายจังหวัดที่สำคัญของแต่ละภาค ปีเพาะปลูก 2523-2526.....	40
3.7	แสดงมาตรฐานข้าว เที่ยวแต่ละชั้น.....	49
3.8	แสดงราคาข้าว เที่ยวม้วนที่เกษตรกรขายได้ ปี 2523-2528.....	51
3.9	แสดงราคาข้าว เที่ยวธรรมดาที่เกษตรกรขายได้ ปี 2523-2528.....	53
3.10	แสดงราคาข้าว เที่ยวขายส่งในตลาดกรุงเทพฯ ปี 2523-2528.....	55
3.11	แสดงการส่งออกข้าว เที่ยวของประเทศไทยแยกตามรายประเทศที่สำคัญ ปี 2524-2528.....	59
3.12	แสดงราคาส่งออก เอฟ.โอ.ซี. ท่าเรือกรุงเทพฯ.....	61
3.13	แสดงการนำเข้าข้าว เที่ยวของประเทศไทย ปี 2524-2527.....	62
3.14	แสดงบัญชีล้มตูลข้าว เที่ยวของไทย ปี 2520-2527.....	65
4.1	แสดงเนื้อเพาะปลูก ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ของข้าว ทั้งประเทศ แยกตามฤดูกาลเพาะปลูก ปีเพาะปลูก 2525-2526.....	68
4.2	แสดงเนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิตและผลผลิตต่อไร่ของ ข้าว เที่ยวในเขตภาคกลาง ปีเพาะปลูก 2525-2526.....	69

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.3	แสดงต้นทุนการผลิตถั่วเขียวในเขตภาคกลาง รุ่นที่ 1 ปีการเพาะปลูก 2528.....	73
4.4	แสดงส่วนประกอบเป็นร้อยละของต้นทุนการผลิตถั่วเขียวเขตภาคกลาง รุ่นที่ 1 ปีการเพาะปลูก 2528.....	75
4.5	แสดงต้นทุนการผลิตถั่วเขียวในเขตภาคกลาง รุ่นที่ 2 ปีการเพาะปลูก 2528.....	79
4.6	แสดงส่วนประกอบเป็นร้อยละของต้นทุนการผลิตถั่วเขียวเขตภาคกลาง รุ่นที่ 2 ปีการเพาะปลูก 2528.....	81
4.7	แสดงการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตถั่วเขียวในเขตภาคกลาง ของรุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 ปีเพาะปลูก 2528.....	85
4.8	แสดงการสรุปรายได้ และต้นทุนการผลิตถั่วเขียวในเขตภาคกลาง รุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 ปีเพาะปลูก 2528.....	90
4.9	สรุปการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการผลิตถั่วเขียวในเขตภาคกลาง รุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 ปีเพาะปลูก 2528.....	91

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ดอกถั่วเขียว.....	12
2.2 การติดฝักของถั่วเขียว.....	12
2.3 ไร่ถั่วเขียวขณะอายุประมาณ 40 วัน.....	13
2.4 ไร่ถั่วเขียวมีวัชพืชแซม.....	13
2.5 การเก็บฝักถั่วเขียวด้วยมือ.....	14
2.6 การสีเพื่อเอาเมล็ดถั่วเขียว.....	14
3.1 แสดงวิธีการตลาดถั่วเขียวของไทย.....	46
3.2 ตัชนีราคาถั่วเขียวผิวมันตามฤดูกาล ราคาขายส่งตลาดกรุงเทพฯ ปี 2520-2527.....	57

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย